

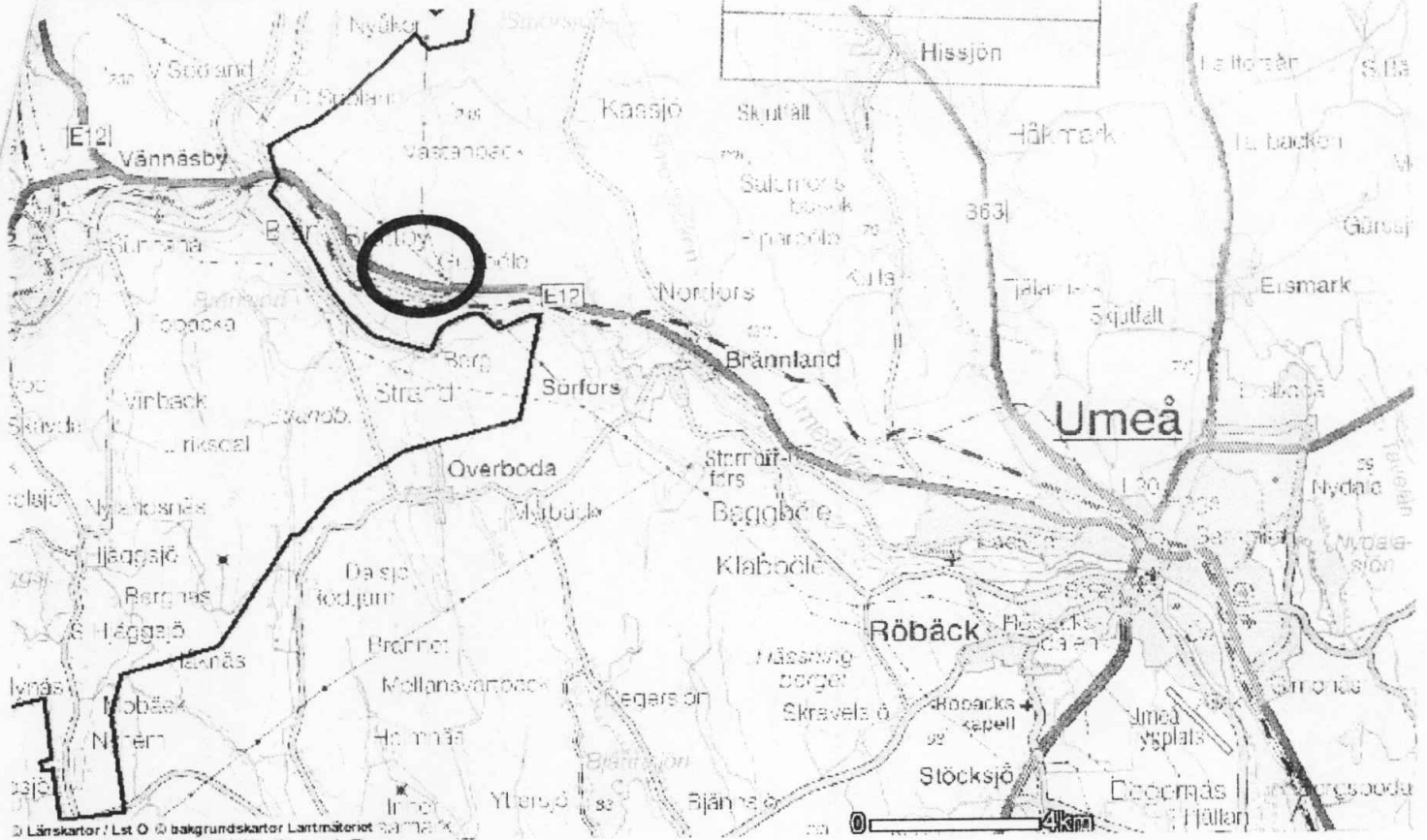
Lantmäterinytigheten i Umeå kommun

Bilaga 1

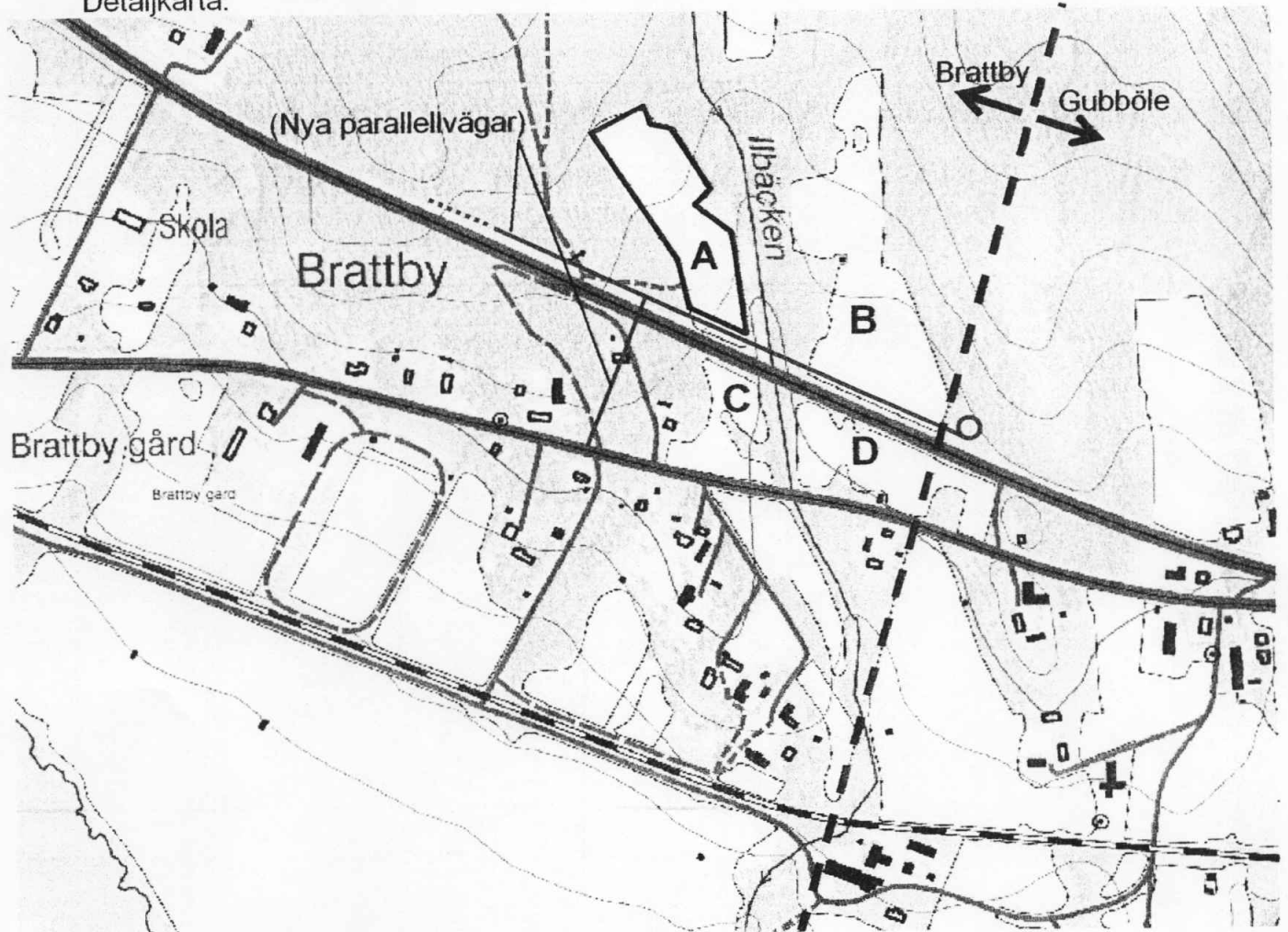
Översiktskarta:

Ink 2009-02-04

Hissjön

Detaljarta:

Länsstyrelsen
Västerbotten

Beslut

Datum
2009-06-18

Delgivningskvitto

Göran Eriksson,
Tvärågatan 24
903 55 UMEÅ

Lena Nordling
Sockenvägen 38
903 62 UMEÅ

Ärendebeteckning
551-1623-2009

Arkivbeteckning
TDS 80:234

1(13)

Tillstånd till utvidgad matjordstäkt inom fastigheten Brattby 2:3 (område A och B) i Umeå kommun (4 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen meddelar med stöd av 9 kap. 6 och 8 §§ miljöbalken (1998:808) Lena Nordling (sökanden), personnr 690331-8522 och Göran Eriksson (sökanden), personnr 650427-8554 tillstånd att **t o m den 31 juli 2014** bedriva täkt av matjord inom fastigheten Brattby 2:3 (område A och B) i Umeå kommun

Tillståndet gäller för uttag av högst **9 500 m³ (9 500 ton) matjord**, varav **6 000 ton** inom befintlig täkt (**område B**) och **3 500 ton** inom utvidgad täkt (**område A**). Verksamhets- och brytningsområdets areal är sammanlagt ca 47 500 m², varav 30 000 m² inom område B och 17 500 m² inom område A, och har markerats med heldragen röd linje på bilagd karta.

Tillståndet omfattar även uppställning av mobilt sorteringsverk.

Länsstyrelsen fastställer, enligt 4 kap. 2 § förordningen (1998:940) om avgifter för provning och tillsyn enligt miljöbalken, den årliga avgiften till **1 225 kr** (70 % av 1 750 kronor) beräknad utifrån den tillståndsgivna mängden.

Länsstyrelsen förutsätter att verksamheten inte innebär intrång i enskild eller allmän rätt.

Länsstyrelsen bedömer att miljökonsekvensbeskrivningen daterad 2009-03-17, med kompletteringar daterade 2009-04-19, och som fogats till ansökan, uppfyller kraven i 6 kap miljöbalken.

Tillståndet får inte tas i anspråk förrän det vunnit laga kraft.

Länsstyrelsen återkallar med stöd av 24 kap 3 § 6 p. miljöbalken, och med giltighet från när detta beslut vunnit laga kraft, tidigare meddelat tillstånd 2008-06-19 (ärende 551-3318-2008).

För tillståndet gäller följande villkor:

Allmänt

1. Om inte annat framgår av nedan föreskrivna villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden uppgett och åtagit sig enligt ansökan.
2. Personal som arbetar inom täktområdet ska vara väl informerad om betydelsen av innehållet i täkttillståndet. En omgång av tillståndet, inklusive bilagor, ska finnas tillgänglig vid täkten och förvaras av platsansvarig.
3. Gränsen för verksamhetsområdet ska, när tillståndet tas i bruk och fram till dess att täkten är avslutad och godkänd, vara utmärkt i terrängen på väl synligt sätt med träpålar målade i signalfärg.
4. Verksamhet får endast bedrivas helgfri måndag-fredag kl. 07.00-18.00. Om särskilda skäl föreligger får tillsynsmyndigheten medge förlängning av arbetstider för transporter till helgfri måndag-fredag kl. 18.00-22.00.

Under brytning och utlastning

5. Buller från verksamheten får vid närmaste bostadshus inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå än följande värden:
  - 50 dBA dagtid (kl. 07-18) helgfri måndag-fredag
  - 45 dBA, kvällstid (kl. 18-22) helgfri måndag-fredag

Ekvivalentvärdena ska beräknas för de tidsperioder som anges ovan och ska kontrolleras efter klagomål genom mätning och beräkning vid barmarksförhållanden och om verksamheten förändras på ett sådant sätt som kan medföra ökade bullernivåer. Mätning av buller och bestämning av ekvivalent ljudnivå dBA ska ske i enlighet med Naturvårdsverkets råd och riktlinjer, för närvarande angivna i publikationen 1978:5 "Externt industribuller".

6. En skyddszon på skyddszon på minst 20 meter ska lämnas längs Ilbäcken, enligt sökandens åtagande. Verksamhet får inte bedrivas inom skyddszonen. Inget vatten för dammbekämpning får tas från Ilbäcken vid låg vattenföring, i enlighet med sökandens åtagande.
7. Brytningsdjupet får inte överskrida 0,20 m.
8. För att minimera damning ska upplag placeras och utformas för bästa möjliga skydd mot vindexponering. Transportvägar och upplagsplaner ska vid behov dammbindas genom bevattning.

9. På arbetsplatsen ska hållas god ordning. Försliten materiel och dylikt ska successivt omhändertas.
10. På arbetsplatsen ska finnas saneringsutrustning, Absol eller annat absorptionsmedel med motsvarande funktion, för beredskap i händelse av läckage av bränsle och olja från fordon, motorer och hydraulslangar.
11. Med undantag för tankning av mobilt sorteringsverk får petroleumprodukter, oljor, drivmedel och andra kemiska produkter inte förvaras eller hanteras inom täktområdet.
12. Spill av olja, oljehaltigt avfall och liknande från arbetsmaskiner ska samlas upp. Det betraktas som farligt avfall och ska förvaras väl skyddat, transporteras av godkänd transportör och slutligt omhändertas av godkänd omhändertagare. Mängden farligt avfall och transportör ska journalföras.
13. Inträffar haveri eller driftstörningar som kan leda till olägenheter för människors hälsa eller miljön ska verksamheten omedelbart avbrytas och kommunens räddningstjänst samt tillsynsmyndigheten kontaktas.

Efter brytning och utlastning

14. Vid efterbehandlingen ska området avjämnas för att undvika att bestående vattensamlingar och försumpning uppkommer. Vid utfyllnader och utjämning av täkten ska rena jordmassor användas. Arbetsmaskiner, uppgrävda dräneringsrör, trummor, skrot, m.m. ska avlägsnas från området. Efterbehandlingen ska slutföras inom tillståndstiden.
15. Verksamhetsområdet ska skogsplanteras. Detta bör ske i samråd med Skogsstyrelsens konsulent på berört distrikt.
16. När verksamheten avslutats och efterbehandling utförts enligt villkor ska anmälan omedelbart ske till tillsynsmyndigheten för slutbesiktning.
17. Eventuella upplag av redan utbrutet och bearbetat material ska hanteras på det sätt tillsynsmyndigheten bestämmer.

Vissa allmänna skyldigheter anges i bilaga.

Om verksamheten avslutas innan tillståndstidens utgång ska anmälan om detta göras till Länsstyrelsen.

Om sökanden vill överlåta tillståndet till någon annan ska detta rapporteras skriftligen till Länsstyrelsen. Sökanden är ansvarig för täktverksamheten tills Länsstyrelsen har godkänt övertagandet.

Med stöd av 22 kap 25 § miljöbalken överlåter Länsstyrelsen åt tillsynsmyndigheten att medge förlängning av arbetstiden avseende transporter (villkor 4) och hantering av upplag efter avslutad täkt (villkor 17).

En av Länsstyrelsen godkänd säkerhet på 40 000 kronor har ställts för att i detta beslut meddelade villkor ska uppfyllas. Länsstyrelsen kan ompröva den ställda säkerheten, om den anses otillräcklig.

Motivering

Samråd enligt 6 kap 4 och 5 §§ miljöbalken bedöms ha skett på ett godtagbart sätt.

Länsstyrelsen har prövat ansökan utifrån förutsättningen att den avser utvidgad täktverksamhet av matjord (område A), intill en yta (område B) där tillstånd till matjord meddelades år 2008. Den aktuella åkermarken ligger inom område som inte längre används för lantbrukets behov i trakten och odlingsmarken har inte brukats under ett antal år och har till viss del förlorat sina natur- och kulturvärden.

Tillståndstiden i detta beslut för område A motsvarar den tillståndstid som gäller i tidigare lagakraftvunnet tillstånd (2008-06-19), dvs. t o m 2014-07-31.

Landskapsbilden och kulturlandskapet kommer inte att förändras påtagligt av den utvidgade verksamheten eftersom omgivande marker utgörs av skogsmark där vissa ytor idag är avverkade.

Länsstyrelsen noterar liksom vid tillståndsprövningen år 2008 att frågan om rätten till transporter på den enskilda vägen mellan täktområdet och Brattbyvägen (väg 693) kan komma att regleras i särskilt avtal mellan sökanden och den berörda vägsamfälligheten. Frågan om slitaget på den enskilda vägen omfattas inte av Länsstyrelsens miljöprövning. Länsstyrelsen bedömer att eventuella störningar av den tunga trafiken till och från tåkten från Brattbyvägen kan accepteras. Länsstyrelsen noterar att yrkanden om trafiksäkerhetsåtgärder inte omfattas av prövningen enligt miljöbalken (se t.ex. dom 2001-11-23, mål nr M 39-01 vid Miljödomstolen, Vänersborg tingsrätt). Väg 693 mellan Brattby – Gubböle är allmän väg med högsta bärighetsklass, BK 1.

I gällande översiktplan framgår att odlingsmark inte får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar annat än för att tillgodose väsentliga samhällsintressen. Vidare står att matjord i fortsättningen ska tillverkas utan att nya matjordstäcker öppnas. Eftersom varken nuvarande arrendator eller någon annan visat intresse för att fortsätta arrendera marken inom område A bedömer Länsstyrelsen att det föreligger uppenbara svårigheter att upprätthålla nuvarande markanvändning. Risker är stora att det öppna odlingslandskapet ändå kommer att växa igen oavsett om marken inom område A nyttjas som matjordstäkt eller inte. Det område som kommer att tas i anspråk ligger på norra sidan av väg E12 och skilt från det

sammanhängande odlingslandskapet mot Umeälven. Området ligger inte i direkt anslutning till någon bebyggelse och angränsande marker utgörs av skog. Länsstyrelsen bedömer att den ändrade markanvändningen är acceptabel och att tåkten endast i mindre omfattning kommer att påverka landskapsbilden.

Buller och damningen från sorteringsverk bedöms bli måttliga eftersom verksamheten kommer att vara begränsad. Det har tidigare redovisats att sorteringsverket kommer att placeras bakom upplag för att ytterligare minska risken för bullerstörning och bevattning kommer att ske som damningsåtgärd. Enligt sökandens bedömning kommer riktvärdena för externt industribuller inte att överskridas. Länsstyrelsen anser att sökanden överskattar avståndsdämpningen, men finner att sortering kan ske utan större påverkan på omgivningen. För att förhindra damning längs transportväg kommer bevattning att ske.

Miljööverdomstolen har nyligen funnit att användningen av begreppen riktvärde och gränsvärde bör utmönstras i villkor som innehåller begränsningsvärden och att dessa villkor i stället bör preciseras genom att kontrollen av dem fastställs. Villkor 5 avseende buller är utformat direkt i enlighet med Miljööverdomstolens princip.

För att hindra att grumlande finkorniga partiklar rinner ut i Ilbäcken anser Länsstyrelsen att skyddszoner ska upprättas intill täktområdena A och B. Ilbäcken rinner ned till Umeälven. En bit uppströms där Ilbäcken ansluter till Umeälven finns ett Natura 2000-område, ett sci-område. Detta område bedöms dock ej kunna påverkas av planerad utvidgad verksamhet dels för det ligger uppströms bäckens utflöde i Umeälven, men också för att risken för att grumling ska uppstå i Ilbäcken inte bedöms sannolik. Sökanden har också åtagit sig att inte ta vatten för dammbekämpning från Ilbäcken vid låg vattenföring.

Övriga villkor är att betrakta som normala för en matjordstäkt av denna typ.

Länsstyrelsen finner det lämpligt att delegera till tillsynsmyndigheten att om det finns särskilda skäl medge förlängning av arbetstider med avseende på transporter. Nya bestämmelser om upplag av utbrutet och bearbetat material motiverar en delegation i denna fråga till tillsynsmyndigheten.

Länsstyrelsen bedömer sammanfattningsvis, med hänsyn till föreskrivna villkor, att hinder inte föreligger för utvidgat uttag och transport av matjord enligt ansökan. Bedömningen har gjorts utifrån miljöbalkens mål i 1 kap, de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap, de grundläggande hushållningsbestämmelserna i 3 kap, och den särskilda behovsprövningen 9 kap. 6 a § i miljöbalken. Lokalisering och omfattning är godtagbar. Ansökan ska därför bifallas med ovan föreskrivna begränsningar.

Ansökan

Sökanden, som också är markägare, inkom 2009-03-18 med slutlig ansökan om täkt tillstånd till Länsstyrelsen. Verksamheten avser matjordsuttag under 5 år framåt inom fastigheten Brattby 2:3 i Umeå kommun, område A. Sannolikt kommer Kaj Johanssons Åkeri AB att anlitas som entreprenör för att bryta matjorden. Åkeriet behöver regelbundet matjord för olika projekt i Umeå och Vänerås kommuner.

Lokalisering och markanvändning

Planerad täkt är belägen ca 21 km väster om Umeå. Täktområdet är en åker på 1,75 hektar med kortsidan mot väg E 12. En liknande ansökan för en åker markerad med "B" på insänd karta godkände Länsstyrelsen i juni 2008. Ansökan gäller alltså täkt norr om E 12, där närliggande bebyggelse saknas. Ansökt område här begränsats till enbart norr om E 12 efter önskemål från boende i Brattby, som framkom vid samrådsmöte inför tillståndsansökan om täkt inom område B. Närmaste hus ligger på andra sidan E 12, 100 m sydväst om närmaste gräns för täktområdet. Intilliggande ytor är skogsmark, delvis nyligen avverkade. Någon verksamhet utanför brytningsområdet kommer inte att utföras. Området är lättillgängligt från E 12 via nya parallellvägar byggda i samband med ombyggnad av E 12. Nollalternativet för fastigheten beror på om området arrenderas eller inte. Antingen fortsätter jorden att brukas eller så kommer marken att växa igen. Marken är f n inte arronderad. Intresse finns möjligen hos Kenneth Åström, Gubböle. Någon förfrågan från någon annan har inte inkommit. Ytan kan alltså upphöra att användas för jordbruk och på sikt ändå komma att övergå till skogsmark.

Efter avslutad täkt avses marken nyttjas för skogsbruk. Detta stämmer väl in i landskapsbilden eftersom intilliggande ytor är skogsmark. Endast en mindre del av täktgränserna är öppna i riktning mot bebyggelse. Husen i närheten har dock ingen insyn till åkern eftersom åkern döljs av skogsmark, den högt liggande E 12 samt av plank som nyligen byggts av Vägverket. Således blir det liten påverkan på landskapsbilden och naturmiljön. Enligt Umeå kommuns översiktsplan från 1998 är området inte utpekad för någon särskild användning. Enligt planen finns inte heller några riksintressen på området.

Verksamhetsbeskrivning

Tiden för täkt tillståndet på 5 år är beräknad på att ungefär 1 000 m³ matjord beräknas utvinnas per år inom område A. Brytningsdjupet anges till 0,2 m inom brytningsområdet på 1,75 hektar. Avtäckning utförs med bandtraktor. Materialet läggs i upplag för att borttransporteras efter behov. För lastning används hjullastare. Uttransporter sker med lastbil och antalet kommer att uppgå till ca 50 per år vid ett årligt uttag på 1 000 m³. Transporterna sker via parallellväg under E 12, anslutande till Brattbyvägen och vidare ut på E 12. Dessa parallellvägar är nyligen byggda av Vägverket och är klassade som BK 1, dvs. den högsta bärighetsklassen. Transporterna med matjord bedöms inte ge upp-

hov till skador på vägen. För att säkerställa att vägens skick inte påverkas negativt av transporter från tåkten genomförs ändå en protokollförd syn av vägen innan brytning påbörjas, där tåktens entreprenör och vägghållaren deltar. Efter avslutad brytning eller överenskommelse, genomförs ny syn där vägens skick kontrolleras. Arbetet i tåkten pågår normalt under vardagar kl. 07.00-18.00. Dock måste tiderna för uttransport anpassas till mottagningsplatsernas tillämpade tider, vilket innebär att vissa transporter i undantagsfall kan behöva ske utanför arbetstid. Efter att matjorden tagits bort kommer skogsplantering att ske med trädslag som passar in i landskapsbilden och till intilliggande områden, dvs. tall och gran.

Arbetsmomenten blir fräsning, hopschaktning, upplagshantering, lastning, in- och uttransporter samt efterbehandling med skogsplantering. Tidigare har sökanden redovisar att sorteringsverk kommer att ställas upp under maximalt 20 dagar per år.

Syfte

Avsikten med tåkten är att avyttra matjordsmaterial för olika projekt inom Vännäs och Umeå kommuner. När tåkten sedan är avslutad kommer området att nyttjas för skogsbruk. Eftersom omgivande marker utgörs av skogmark bedömer sökanden att påverkan på landskapsbilden och naturmiljön blir liten.

Samråd

Rans sameby (Olle Larsson) är muntligen tillfrågad om denna ansökan och svaret blev att samebyn inte har något att invända.

Utökat samråd har skett i form av kungörelse i Västerbottens-Kuriren och Västerbottens Folkblad per 2009-02-17. I kursiv stil bemöts de inkomna synpunkterna kortfattat. Ett mer omfattande bemötande görs i övrig text:

- Oro för att vägen (Norra Brattbyvägen) ska bli för trafikerad. *Arbetet i tåkten pågår normalt under vardagar mellan kl. 07.00 och 18.00, dvs. dessa tider gäller även för transporter via byavägen. Transporterna borde därmed inte behöva störa yrkesarbetande personer och dagisbarn under fritiden.*
- Minskning av jordbruksmark. *Marken är f n inte arronderad. Brukas inte marken för vare sig jordbruk eller matjordståkt/skogsplantering kommer markytan så småningom ändå att övergå till skogsmark.*
- Oro för att Ilbäckens vattenkvalitet försämras. *Markförhållandena talar mot detta. Om alls någon inverkan, torde avtäckning av åkerjorden snarare förbättra vattenkvaliteten eftersom ingen gödning kan hamna i bäcken.*
- Oro för buller och damm. *Det förekommer redan idag tunga timmertransporter på vägen och omfattningen av det tillkommande antalet transporter kan inte anses vara av någon större dignitet.*
- Förändring av kulturlandskapet och landskapsbilden. *Endast en mindre del av tåktgränserna är öppna i riktning mot bebyggelse. Husen i närheten har dock ingen insyn till åkern eftersom åkern döljs av skogsmark, av den högt liggande E 12 samt av plank som nyligen byggts av vägverket.*

Synpunkterna är inkomna från fastighetsägare och boende, Brattby-Gubböle IF, LRF:s kommungrupp och Brännlandsortens LRF-avdelning.

Miljökonsekvensbeskrivning

Av sökandens beskrivning av miljökonsekvenserna framgår i huvudsak följande:

Markanvändning

Sökanden har inte funnit några motstående intressen vad gäller bostadsbyggnad, friluftsliv, rennäring, militära anläggningar, och el- eller vattenledningar. Att det skulle finnas några växt- eller djurarter som skulle skadas av tåkten är osannolikt. Risken måste anses minimal eftersom marken inte är unik på något sätt. På marken finns inte heller några kända kulturminnen. I komplettering 2009-04-19 anges att tåktområdet omfattas av Rans samebys vårvinterland och får nyttjas 1 oktober-30 april. Enligt kartorna i tittskåpet www.ren2000.se finns en svår passage av riksintresse 1,5 km öster om planerad tåkt och närmaste flyttled av riksintresse 8 km söder om planerad tåkt. Tåktverksamheten sker företrädesvis på ofrusen mark, dvs. knappast på vårvintern. Renskötseln bedöms inte påverkas av tåkten. Vid kontakt med samebyn har det inte framkommit några synpunkter på att intrångsbilden skulle påverkas av tåkten, vare sig i nuläget eller i framtiden.

Tåkten ligger inte inom något planlagt område. Alternativ lokalisering på annan plats är inte aktuell eftersom sökanden är markägare och vill att områdena på sikt beskogas. Nollalternativ, att tåkten inte blir av, innebär att området fortsätter att arrenderas eller så kommer marken att växa igen.

Enligt Umeå kommuns översiktplan 1998 förespråkas att matjord ska tillverkas utan att nya matjordstäckter öppnas. Idag är det endast Ragnsells kompostanläggning på Dåva som har någon större produktion på den lokala marknaden och enligt entreprenören för denna ansökta tåkt råder det brist på matjord i Umeåregionen. Sökanden har tidigare hänvisat till att lagstiftarna genom konkurrenslagen (1993:20) har skärpt synen på konkurrensens betydelse för dynamik och tillväxt i den svenska ekonomin. Det är därför viktigt att denna matjordståkt kommer till stånd för att motverka den monopolliknande situationen på den lokala marknaden för stora jordvolymer. Det finns även ett stort behov av jord i Vännäs kommun.

Buller, damning och luftföroreningar

Tidigare har sökanden redovisat att det största bulleralstrande momentet är sorteringsverket. Det avger ca 96 dBA på 1 meters avstånd och 85 dBA på 10 meters avstånd i öppen terräng. Avståndet till närmast boende från område B är ca 130 meter. Baserat på ovanstående uppgifter bedöms riktvärdena inte komma att överskridas vid närmaste bebyggelse. Sökanden bedömer att mer sanno-

likt är att trafikbuller från väg E12 kommer att vara högre. Sorteringsverket kommer att placeras bakom upplag för att ytterligare minska buller. Sökanden bedömer att övriga störningar förorsakade av damning och transporter kommer att bli ringa för omgivningen. Som damningsåtgärd kommer bevattning att ske. Längs transportvägen finns permanent bebyggelse. Sökande gör dock bedömningen att eftersom passagen idag redan används för skogs- och jordbruks-transporter, bör störning från matjordstransporter bli måttlig. Eventuella upplag kan bevattnas vid behov. Luftföroreningar kommer främst från maskiner som arbetar i tälten.

Påverkan på vatten och mark

Det finns en mindre bäck i närheten, Ilbäcken som går mellan område A och B, dock bedöms den ej komma att påverkas negativt eftersom åker gödsel inte lakas ur jorden till bäcken. Sökande bedömer att ökad sedimentering från mark till Ilbäcken är mindre trolig eftersom avlagringarna under jorden utgörs av sand och sten som är mer dränerande än åkerjorden. Vidare sluttar inte åkrarna mot bäcken utan i huvudsak mot söder mot diken vid den nya parallellvägen till väg E12. Dessa diken bedöms ej heller komma att påverkas. Sökanden bedömer således att risken för sedimentering som mycket liten. Om nederbörd är stor och markavvattning sker mot Ilbäcken bedömer sökanden att sediment hindras att nå bäcken eftersom områdena närmast bäcken är skogs- och slybevuxna. En skyddszon på 20 meter kommer att lämnas längs båda sidorna av bäcken som ett skydd mot eventuell grumling. Ilbäcken rinner ned till ett Natura-2000 område längs Umeälven. Sökande bedömer dock att detta område inte kommer att påverkas av täktverksamheten eftersom hela Natura 2000-området ligger uppströms Ilbäckens mynning i älven. Det finns inga kommunala och enskilda vattentäkter som berörs och det finns heller inga täckdiken i området.

Vatten för att minska eventuell damning bedöms behövas vid torra perioder då vattenföringen i Ilbäcken är liten. Vattenförsörjningen kommer då att lösas genom att vattentunnor transporteras till platsen. Vid normalt vattenflöde i bäcken bedöms bevattningens inverkan bli liten och då föredras om vatten kan tas från bäcken. Har Länsstyrelsen invändningar mot att vatten tas från bäcken även vid normalt flöde, kan bevattning enbart ske med vattentunnor.

Sorteringsverk och i undantagsfall arbetsmaskiner kommer att tankas på hårdgjord yta. Inga drivmedel, oljor eller andra kemikalier kommer att förvaras i tälten. Utrustning för att ta hand om eventuellt oljespill finns i varje arbetande maskin, i form av Absol.

Miljömål och allmänna hänsynsregler

Sökanden bedömer att verksamheten inte kommer att bidra till att någon av miljö kvalitetsnormerna enligt miljöbalkens femte kapitel överskrids. Täktverksamheten berör miljömålet "Ett rikt odlingslandskap" som eftersträvar att det öppna odlingslandskapets omfattning ska bibehållas på minst 2000 års nivå. Av delmål 1 för Västerbotten framgår att odlad areal ska öka med 1,8 % mellan år

2000 och 2005. Sökande bedömer att sökt täkt inom område B är försumbar då den endast utgör ca 0,02 promille av totala brukad areal 2005.

Som jordbruksmark är området mindre viktigt på grund av att jorden på aktuell plats är mindre bördig än byns övriga som ligger på älvens gamla bottensediment. I hela Norrland visar också marknaden minskat intresse för jordbruksmark, dvs. sjunkande pris. Sökanden anser att behovet av matjord i Vännäs kommun ska vägas in i Länsstyrelsens bedömning.

Sökanden anser att man i handlingarna visar att man uppfyller de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken.

Tidigare beslut

Länsstyrelsen meddelade 2008-06-19 (ärende 551-3318-2008) de sökande tillstånd enligt 9 kap 6 § miljöbalken till ny matjordstäkt inom rubricerad fastighet (område B). Tillståndet vann laga kraft och gäller t.o.m. 2014-07-31.

Samråd, handläggning, remisser mm.

De sökande inkom med preliminär ansökan med MKB 2009-02-04 angående tillstånd till utvidgad matjordstäkt avseende område A inom rubricerad fastighet.

Länsstyrelsen underrättade 2009-02-16 (ärende 551-1927-2009) de sökande om att planerad täktverksamhet kan antas innebära betydande miljöpåverkan.

Boende i Brattby och Gubböle inkom 2009-03-09 med skrivelser om planerad täkt, i samband med de sökandes breddade samråd. Länsstyrelsen gav de sökanden möjlighet att yttra sig över dessa skrivelser.

Slutlig ansökan med MKB inkom till Länsstyrelsen 2009-03-18.

Efter en s.k. kompletteringsrunda och sedan ytterligare uppgifter angående rennäringsinnehav, kungjordes ansökningshandlingarna 2009-04-24.

Ansökan har avstyrkts av boende i Brattby och Gubböle, Miljö- och hälsoskyddsgruppen samt av Länsstyrelsen från lantbrukssynpunkt.

Boende i Brattby och Gubböle anser angående markanvändningen att planerad täktverksamhet kommer att påverka landskapsbild och naturmiljön avsevärt negativt, reducera det öppna odlingslandskapet och motverka bevarande av odlingslandskapet och ett livskraftigt jordbruk och gå emot Umeå kommuns planer att arealen brukad jordbruksmark inte ska minska jämfört med 2005 års nivå. Vidare hävdas att marken inte är av sämre kvalitet än annan jordbruksmark i området och att det finns behov av jordbruksmark i Brattby-Gubböle

och närliggande byar. De boende anser att de sökande betydligt underskattar intresset för framtida arrendering av berörd mark och att förutsättningarna för arrendering ökar om skäliga och marknadsmässiga prisnivåer tillämpas. Angående MKB och miljömål anser de boende att miljökonsekvenserna är ofullständigt kartlagda och på många punkter missvisande och att MKB:n därmed omöjligen kan ligga till grund för en saklig bedömning av planerad verksamhets påverkan på miljön. Kritiken avser i huvudsak påverkan på Ilbäcken i form av erosion och brister i inventering av biologiska och ekologiska kvaliteter som berört område har.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden avstyrker med hänvisning till sitt yttrande 2008-06-12 angående ansökan om matjordstäkt inom område B på rubricerad fastighet. I detta yttrande angavs att den ansökan stred mot gällande översiktplan och miljöbalkens bestämmelser i 3 kap 4 § miljöbalken och också skulle motverka uppfyllandet av de regionala och lokala miljömålen gällande ett rikt odlingslandskap.

I internyttrande från lantbrukssynpunkt avstyrks ansökan om utökad matjordstäkt inom område A med hänvisning till miljöbalken, Umeå kommuns översiktsplan och bristen på åkermark i området.

De sökande fick möjlighet att yttra sig över dessa remissvar och inkom med svar 2009-06-01.

De sökande också har beretts tillfälle att yttra sig över täktavgiften och har inte haft några erinringar.

Gällande bestämmelser

För täkt av berg, sten, grus, sand, lera, jord eller andra jordarter för annat ändamål än markinnehavarens husbehov krävs tillstånd enligt 9 kap 6 och 8 §§ miljöbalken (1998:808) samt 5 § i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd jämfört med punkt 10.20 B i bilagan till förordningen.

Anmälan krävs enligt 9 kap 6 § miljöbalken samt 21 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd jämfört med punkten 10.50 C (anläggning för sortering eller krossning av berg, naturgrus eller andra jordarter). Enligt 9 kap 6 § 3 st. miljöbalken får den som bedriver eller avser att bedriva miljöfarlig verksamhet ansöka om tillstånd till verksamheten enligt denna balk även om det inte krävs tillstånd.

Enligt 6 kap. 9 § miljöbalken ska den myndighet som ska pröva ansökan där det krävs en miljökonsekvensbeskrivning i samband med avgörandet av ärendet ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken.

Enligt 9 kap. 6 a § ska vid prövning av en ansökan om tillstånd till täkt behovet av det material som kan utvinnas vägas mot de skador på djur och växtlivet och på miljön i övrigt som täkten kan befaras orsaka.

Tillstånd får inte lämnas till en täkt som kan befaras försämra livsbetingelserna för någon djur- eller växtart som är hotad, sällsynt eller i övrigt hänsynskrävande.

Vid prövning av en ansökan om tillstånd till täkt av matjord ska behovet av brukningsbar jordbruksmark beaktas.

Alla som bedriver en verksamhet som kräver tillstånd enligt miljöbalken ska kunna visa att de förpliktelser som följer av de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap.

Tillståndsmyndigheten får enligt 24 kap 3 § miljöbalken, 6 p återkalla tillstånd, om ett nytt tillstånd ersätter ett tidigare tillstånd.

Täktavgift fastställs enligt förordning om avgifter för prövning och tillsyn (1998:940).

Information

Länsstyrelsen erinrar om att meddelat tillstånd enligt miljöbalken inte befriar från skyldighet att iaktta vad som i annan författning föreskrivits om den verksamhet som omfattas av tillståndet.

Ändringar av täktens utformning eller i verksamheten får inte ske utan att tillsynsmyndigheten i god tid underrättats. Tillsynsmyndigheten prövar om ändringarna kräver anmälan enligt 21 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd eller om tillstånd måste sökas enligt 5 § samma förordning.

Enligt 26 kap. 19 § miljöbalken ska den som bedriver verksamhet som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller påverkan på miljön, fortlöpande planera och kontrollera verksamheten för att motverka eller förebygga sådana verkningar.

Enligt 5 § förordning (1998:904) om täkter etc. föreligger uppgiftsskyldighet beträffande produktionen av bl a jord. Produktionsavgift ska finnas tillhanda hos Länsstyrelsen senast den 28 februari varje år.

Den som bedriver tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet ska senast den 31 mars varje år lämna en miljörapport till tillsynsmyndigheten enligt 26 kap 20 § miljöbalken.

Borttransport och slutligt omhändertagande av miljöfarligt avfall regleras i avfallsförordningen (2001:1063).

Skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor föreskrivs i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd, NFS 2003:24.

Om tidigare okänd fornlämning påträffas under arbetet ska arbetet omedelbart avbrytas till den del fornlämningen berörs. Den som leder arbetet ska enligt 2 kap. 10 § kulturminneslagen (1988:950) omedelbart anmäla förhållandet hos länsstyrelsen.

Tillsynsmyndighet för täktverksamhet är för närvarande Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Umeå kommun.

I detta ärende har Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen beslutat med Håkan Törnström, ordförande och Gunnar Önevall miljöskunnig. Föredragande har varit Erland Sköllerhorn.

Detta beslut kan överklagas hos Miljödomstolen, Umeå tingsrätt se bilaga.

Håkan Törnström

Gunnar Önevall

Bilagor:

Täktverksamhet, allmänna skyldigheter
Översiktskarta
Fastighetskarta
Hur man överklagar

Kopia till:

Umeå kommun, stadsledningskontoret, 901 84 Umeå, bevis emotses + kungörelse.

Umeå kommun, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, 901 84 Umeå + kartor

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm + kartor och kungörelse

Lantmäterimyndigheten i Umeå kommun, 901 84 Umeå + kartor

Kopia utan bilagor till:

Skattemyndigheten i Luleå, 971 82 LULEÅ

Rätts, Håkan T

Miljöskydd, Gunnar Ö

Miljöskydd, Erland S